

سه نمونه طرح درس از دانشجویان ترم‌های قبل

به نام خدا	ماده درسی:	فارسی	پایه:	پنجم	عنوان درس:	کاروتلاش	استان / ناحیه
تهیه کننده :	پریسا نقی نیا	مدرسه :	مدت:	۴۵ دقیقه	طراحی آموزشی براساس برنامه درس ملی		
راہبرد موضوعی اصلی: مفهوم کاروتلاش هدف کلی : آشنایی دانش آموزان با مفهوم کاروتلاش و عاقبت آن اهداف آموزشی: ۱. دانش آموزان در پایان درس باید با مفهوم کار و عمل و تاثیر آن بر زندگی آشنا شوند. ۲. دانش آموزان باید ترتیب واژه ها را در جمله و شعر بشناسند. ۳. مهارت درک متن (شعر) در دانش آموزان تقویت شود. ۴. مهارت نوشتن و تبدیل نظم به نثر در دانش آموزان تقویت شود. ۵. دانش آموزان به مطالعه آثار شاعران علاقه مند شوند. ۶. دانش آموزان با پروین اعتصامی و سروده هایش آشنا شوند. ۷. نسبت به انجام فعالیت های کتاب به صورت گروهی اقدام کنند. ۸. ابراز عقیده کنند و به نظر و عقیده ی همکلاسی های خود احترام بگذارند.							
روش تدریس		سخنرانی، پرسش و پاسخ					
رسانه های کمک آموزشی		کتاب درسی، پروژکتور، انیمیشن یا فیلم کوتاه، وایت برد					
ایجاد ارتباط و انگیزه سازی		بعد از سلام و احوال پرسی و حضور غیاب دانش آموزان، به آن ها می گویم که دیروز برادر کوچکم مشغول تماشای برنامه کودک بود، برنامه کودک برایم جالب بود. آن برنامه کودک را ضبط کردم و با خودم به کلاس آوردم تا باهم آن را ببینیم و بعد					
زمان		۸					

	از تماشای آن می خواهم نظرتان را در موردش بگوئید. سپس انیمیشن را برایشان پخش می کنم. انیمیشن راجع به یک ملخ تنبل و تعدادی مورچه زرنگ می باشد و با درس جدید که در مورد اهمیت کار و تلاش در زندگی است، مرتبط می باشد.	
ارزشیابی تشخیصی	بعد از پخش انیمیشن برای آن که دانش آموزان را برای ورود به درس جدید آماده کنم از آن ها سوالاتی در مورد آن می پرسم. به عنوان مثال: اسم برنامه کودک چه بود؟ نام ملخ چه بود؟ ملخ از چه چیزی ترسی بود. سپس در مورد عاقبت کار ملخ و مورچه می پرسم تا به اهمیت تلاش در زندگی و دوری از تنبلی پی ببرند.	۴
فعالیت های معلم و دانش آموز	سپس نقشه مفهومی لغات درس را روی تخته کلاس می چسبانم و براساس آن لغات درس جدید را می گویم و به صورت کلی درس را برای دانش آموزان توضیح می دهم. در گام بعد فایل صوتی شعر را برای آن ها پخش می کنم بعد از پخش شعر، خودم یکبار شعر را به صورت رسا و شیوا می خوانم و بعد از دانش آموزان می خواهم که بخوانند. سپس از دانش آموزان می خواهم که به صورت گروهی شعر را معنی کنند. قبل از این کار، قسمت واژه آموزی درس را که در مورد ترتیب واژگان در شعر و نثر است را برای بچه ها توضیح می دهم تا با این توضیحات راحت تر بتوانند شعر را معنی کنند. برای هر گروه چهار بیت تعیین می کنم تا با کمک هم در مورد معنی آن چهار بیت باهم گفت و گو کنند و کلمات مخالف و مترادف آن ابیات را مشخص کنند. فرصت کافی به گروه ها می دهم و در نهایت از هر گروه می خواهم که نتیجه را به کلاس ارایه دهد. وقتی که با کمک هم معنی تمام ابیات گفته شد، حال سراغ سوالات درک مطلب می روم تا متوجه شوم که دانش آموزان به درستی مفهوم شعر را درک کرده اند یا نه. سپس قسمت واژه آموزی را برای بچه ها توضیح می دهم. فایل صوتی "همه چیز را همگان دانند" که در قسمت بخوان و ببیندیش آمده است را برای دانش آموزان پخش می کنم و بعد از آن، سوالاتی با توجه به متن گفته شده می پرسم برای مثال: دخترک داستان چه نام داشت؟ نام معلمش چه بود؟ آرزوی دخترک چه بود؟ منظور از همه چیز را همگان دانند چیست و... سپس به سراغ حکایت درس که "راهزن و جوان" نام دارد می روم. از دانش آموزان می خواهم که یک دور آرام و بی سروصدا برای خودشان حکایت را بخوانند، بعد از آن که خواندند از آن ها می خواهم که خلاصه حکایت رای همکلاسی هایشان بازگو کنند. بعد از این که مطالب درس جدید گفته شد، سراغ تمرین های نوشتاری این درس می روم. از هر تمرین یک نمونه در	۳۰

	کلاس حل می کنم .	
۵	در حین درس از دانش آموزان سوال می پرسم تا آن ها را بیشتر با درس درگیر نمایم.	ارزشیابی تکوینی
۵	از دانش آموزان در مورد آن چه که این جلسه در کلاس گفته شد،سوالاتی می پرسم تا از یادگیری آن ها اطمینان حاصل نمایم.	ارزشیابی پایانی
۳	از دانش آموزان می خواهم که برای جلسه بعد، بقیه ی تمرین های نوشتاری این درس را حل کنند و همچنین برای پرسش از این درس آماده باشند.	تعیین تکلیف

به نام خدا

ماده درسی: بخوانیم پایه: ششم عنوان درس: هفت خوان رستم

استان / ناحیه

تهیه کننده : اعظم السادات عبدالله پور

مدرسه :

مدت: ۴۵

طراحی آموزشی براساس برنامه درس ملی

اقدامات قبل از تدریس

راهبرد موضوعی اصلی: آشنایی با هفت خوان رستم

هدف کلی: آشنایی با شاهنامه به عنوان یکی از شاهکار های ادبی

اهداف آموزشی:

دانش آموزان پس از پایان درس بتوانند:

- (۱) رستم را به عنوان یکی از قهرمانان شاهنامه بشناسند.
- (۲) با نمونه هایی از کنایه و مفهوم آن ها آشنا شوند.
- (۳) به یاری خداوند و تاثیر یاری جستن از خدا در انجام کارها پی ببرند.
- (۴) شاهنامه را به عنوان یکی از مهم ترین کتاب های تاثیر گذار زبان فارسی بشناسند.
- (۵) مراحل هفت خان رستم و شخصیت های موجود در هر کدام را بدانند.
- (۶) واژه های جدید درس را استخراج کرده و معادل امروزی آن ها را بیان کنند.
- (۷) کاربرد کنایه ها را در زندگی روزمره ی خود و دیگران بدانند.
- (۸) چگونگی روخوانی داستان های کهن را بدانند.
- (۹) ادبیات حماسی فارسی را بشناسند.
- (۱۰) نسبت به میهن دوستی و اعتقاد ملی نگرش مثبت پیدا کنند.
- (۱۱) تفکر انتقادی آن ها تقویت شود و روش های حل مسئله را پیدا کنند.
- (۱۲) همواره در انجام کارهایشان به خداوند توکل کنند

عرصه ها				حیطه ها و اهداف
طبیعت	دیگران	خود	خدا	
		۱		تعقل
	۳	۱۱-۱۰-۳		ایمان
		۶-۵-۴-۲-۱		علم
	۸-۷	۱۱-۸-۷-۶		عمل
		۱۱-۱۰		اخلاق

روش تدریس		پرسش و پاسخ - نمایشی - توضیحی و سخرانی
رسانه های کمک آموزشی		کتاب درسی - پروژکتور - شاهنامه - فیلم
ایجاد ارتباط و انگیزه سازی		با سلام و احوال پرسشی وارد کلاس می شوم. در حالی که یک کتاب شاهنامه در دستم است. سپس حضور و غیاب انجام می دهم. از دانش آموزان می پرسم که آیا این کتاب را می شناسید و آن را مطالعه کرده اید. سپس پویا نمایی هایی که در این زمینه آماده کردم را برایشان به نمایش می گذارم تا موضوع درس را بفهمند.
ارزشیابی تشخیصی		دانش آموزان در پایه پنجم با کتاب شاهنامه و برخی داستان های آن آشنا شدند و برخی از داستان های آن را در فیلم ها و کارتون های تلویزیونی دیده اند. بنابراین در این زمینه که چه اطلاعاتی دارند از آن ها می پرسم مثلا چه کسی شاهنامه را دیده یا خوانده است؟ در مورد داستان های رستم و سایر پهلوانان ایرانی اطلاعاتی دارید؟ مفهوم جمله هفت خان گذشتن چیست و.....
زمان		
۸		
۵		

۲۰	در ادامه با اشاره کردن به حماسی بودن شاهنامه تعریفی از حماسه، انواع آن، ویژگی های حماسه و نوع حماسی این درس به ادامه ی فعالیت تدریس می پردازم. پس از نام گذاری گروه به اسم هایی از اسامی قهرمانان شاهنامه یک داستان مربوط به کنایه ی گذشتن از هفت خان تعریف می کنم سپس از دانش آموزان می پرسم دوست دارند در ارتباط با این جمله بیشتر بدانند؟ به همین منظور یک کلیپی برایشان به نمایش می گذارم. از آن ها می خواهم به دقت به کلیپ نگاه کنند و براین نتیجه را توضیح دهند. دانش آموزان هم در گروه های خود قرار می گیرند و به پرسش های من پاسخ می گویند. برای دانش آموزان از شاهنامه می گویم که یکی از شاهکار های دنیای ادبیات است. پس از این فعالیت ها متن درس را با کمک دانش آموزان می خوانیم و معنی لغات درس را حین روخوانی مترادف ها و متضاد ها را می گوئیم. ابیات را هم توضیح می دهیم. پس از اتمام روخوانی، دانش زبانی درس که در ارتباط با کنایه و مبالغه است را برایشان با ذکر مثال های ملموس بیان می کنم. ابتدا بیان می کنم که کنایه در لغت به چه معناست و در اصطلاح چگونه است. سپس مثال هایی می آورم.	فعالیت های معلم و دانش آموز
۵	از دانش آموزان هرگروه می خواهم که هفت خان را به صورت مختصر توضیح دهند و هفت خان را به ترتیب نام ببرند. نمونه ای از کنایه هایی که در زندگی روزمره ی خودشان به کار می برند را بیان کنند.	ارزشیابی تکوینی
۵	در ارتباط با شاهنامه و موضوع درس از آن ها می پرسم و به طور کلی مفهوم کنایه را از آن ها با ذکر مثال می پرسم.	ارزشیابی پایانی
۲	از دانش موزان می خواهم که داستان دیگری از شاهنامه را مطالعه کنند و به کلاس بیاورند. هم چنین نمونه هایی از مبالغه و کنایه که تا حال در کلاس گفته نشده را با ذکر معنی به کلاس بیاورند.	تعیین تکلیف

ماده درسی: آموزش فارسی پایه: پنجم ابتدایی		عنوان درس: نام نیکو		به نام خدا	
استان / ناحیه					
تهیه کننده: فاطمه رفیع پور گلغزائی		مدرسه:		مدت: ۴۵ دقیقه	
طراحی آموزشی براساس برنامه درس ملی					
اهداف یاد از تدریس	راهبرد موضوعی اصلی:				
	آشنایی دانش آموزان با زندگی نامه استاد فرشچیان				
	هدف کلی:				
	۱- آشنایی دانش آموزان با زندگی نامه به عنوان نوعی نوشته ادبی				
	۲- آشنایی دانش آموزان با شخصیت استاد فرشچیان، زندگی نامه و آثار ایشان				
	اهداف آموزشی:				
	انتظار می رود در پایان درس جدید:				
	۱- مهارت های املا، نگارشی و خوشنویسی دانش آموزان افزایش یابد.				
	۲- دانش آموزان با استاد فرشچیان، آثار و زندگی نامه ایشان آشنا شده و بتوانند خلاصه ای از زندگی ایشان را بیان کرده و چند نمونه از آثار ایشان را نام ببرند.				
	۳- مهارت خواندن دانش آموزان تقویت شده و بتوانند متن را برای درک بهتر آن با لحن مناسب بخوانند.				
۴- دانش آموزان بتوانند زندگی نامه خود و یا یکی از اطرافیان را بنویسند.					
۵- دانش آموزان روحیه مطالعه سرگذشت مشاهیر و مفاخر علمی و فرهنگی را پیدا کرده و نسبت به مطالعه زندگی نامه بزرگان کشور خویش ترغیب شوند.					
۶- دانش آموزان با سبک زندگی و شیوه رفتاری الگوهای علمی و فرهنگی آشنا شده و رفتار آنها را الگوی عمل خود قرار دهند.					
۷- دایره ی واژگانی دانش آموزان افزایش پیدا کرده و دانش آموزان بتوانند واژگان جدید را گفتار و نوشتار خود به کار ببرند.					
۸- دانش آموزان توانایی ابراز عقاید خود را پیدا کرده و دریابند که باید به عقاید یکدیگر احترام بگذارند.					
روش تدریس	روش تدریس نمایشی، بارش مغزی، سخنرانی و پرسش و پاسخ				
وسایط آموزشی	فیلم، پروژکتور، لب تاب، عکس، ضبط صوت، کتاب درسی، وایت برد				
ایجاد ارتباط و انگیزه سازی	وارد کلاسی شده و پس از سلام و احوال پرسشی با دانش آموزان، تصویری را که با خود به کلاس برده ام (تصویر تابلو عصر عاشورا اثر استاد فرشچیان) به آنها نشان می دهم و می گویم که بچه ها من این تصویر را دست یکی از دانش آموزان پایه ششم دیدم و چون تصویر بسیار زیبایی بود، از او خواستم تا این تصویر را یک رنگ به من امانت بدهد تا با خود به کلاس آورده و به شما نشان دهم، البته مطمئنم که خیلی از شما ها این تصویر را دیده اید، اما ممکن است کسی باشد که تا کنون این تصویر بسیا زیبا را ندیده است، سپس از آنها سوال می کنم که چند نفر شما این تصویر را پیش از این دیده اند؟				
	این تصویر را بیشتر در چه زمانی و در کجا دیده اید؟				
	آیا می دانید توصیف گر چه واقعه ای است؟				
	آیا می دانید چه کسی این تابلو و شاهکار بسیار زیبا را خلق کرده است؟				
اجرای تدریس					

بیشتر دانش آموزان تصویر تابلو را قبلاً دیده بودند و در پاسخ به سوالاتم می گفتند که این تصویر بیانگر واقعه کربلا و شهادت امام حسین(ع) است و آن را بیشتر در ماه محرم و در تلویزیون، هیئت های عزاداری و مساجد دیده اند. اما هیچ یک از آنها نمی دانستند که این شاهکار هنری اثر کیست.

بعد از این که دانش آموزان را درباره ی خالق آن اثر زیبا به فکر وا داشتم، به آنها می گویم که این تابلو اثر استاد فرشچیان است، سپس توضیحاتی را پیرامون ایشان ارائه داده و فیلم های کوتاهی را از زندگی و آثار ایشان برای دانش آموزان به نمایش می گذارم، سپس برای این که دانش آموزان با چهره ی واقعی استاد فرشچیان آشنا شوند و صحبت های ایشان را بشنوند، گفتگویی از ایشان را که از شبکه آموزش پخش شده است و در آن خود استاد راجع به اثر عصر عاشورا صحبت می کنند، برای دانش آموزان نمایش می دهم. وقتی نمایش فیلم ها به پایان رسید از دانش آموزان بر اساس مطالب مطرح شده در فیلم سوالاتی را می پرسم و از آنها می خواهم تا بگویند که ایشان متولد چه سالی بودند؟/ نام چند اثر معروف استاد فرشچیان را بگویند؟/ اولین استاد ایشان که بودند؟ و ...

سپس به دانش آموزان می گویم که موضوع درس ۱۰ کتاب فارسی ما نیز درباره ی استاد فرشچیان است و آن گاه با استفاده از پاورپوینت نقشه مفهومی واژگان جدید درس را به همراه معانی آنها برایشان به نمایش می گذارم و ارتباط بین لغات را مشخص می سازم (لغات هم معنی و مخالف)، در ادامه کلمات هم خانواده را بیان کرده و به سراغ درس جدید می روم و از دانش آموزان می خواهم تا کتاب های خود را باز کنند و به فایل صوتی درس که از طریق ضبط صوت برایشان پخش می کنم به دقت گوش دهند، سپس از آنها سوالاتی را راجع به متن درس بر اساس صوتی که گوش داده اند می پرسم، با دیگر خودم با صدای بلند متن درس را خوانده و از آنها می خواهم تا به دقت متن درس را دنیال کنند، سپس برخی از دانش آموزان را صدا زده و از آنها می خواهم تا هر کدام یک پاراگراف از متن درس را با صدای بلند خوانده و دیگران گوش دهند، سپس از سرگروه ها می خواهم تا متن درس را بین اعضای گروه خود تقسیم کرده و هر کدام از اعضا قسمت مربوط به خود را آهسته و بی صدا بخوانند و وقتی خواندن همه اعضا به پایان رسید، قسمت مربوط به خود را برای دیگر اعضای گروه توضیح دهند. در ادامه از دانش آموزان می خواهم تا به صورت گروهی به حل تمرینات درس جدید بپردازند. در ادامه قسمت واژه آموزی را برای دانش آموزان توضیح داده و از آنها می خواهم تا مطابق با مثال های مطرح شده مثال های جدید ارائه دهند. سپس به سراغ کتاب نوشتاری فارسی رفته و به کمک دانش آموزان به برخی از سوالات پاسخ می دهیم و از دانش آموزان می خواهم تا مابقی تمرینات را در خانه حل نمایند.

در حین درس از دانش آموزان سوالاتی را می پرسم تا از یادگیری مطلب جدید اطمینان حاصل نمایم و همچنین نقاط قوت و ضعف آنها را شناخته و برای رفع نواقص تلاش نمایم.

ارزشیابی پایانی	یکی از دانش آموزان را صدا زده و از او خواسته می شود تا هرآنچه را که آموخته است برای کلاس بیان کند، سپس به تصادف سوالات زیر از دانش آموزان پرسیده می شود: - آثار استاد فرشچیان را نام ببرید؟ - اولین استاد، استاد فرشچیان که بود ؟ - تابلو عصر عاشورا اثر کیست؟ - چند نمونه واژه ای که با انگیز و آمیز ساخته می شود بیان کنند؟ دانش آموزان به سوالات پاسخ می دهند، من نیز به پاسخ ها گوش داده، ایرادات را برطرف می نمایم و پاسخ های درست را تشویق و تقویت می کند.
تعیین تکلیف	از دانش آموزان می خواهم تا باقیمانده تمرینات کتاب نوشتاری را حل نمایند، زندگی نامه یکی از مشاهیر را نوشته و با خود به کلاس بیاورند و نمایش نامه ای را که در پایان کلاس به آنها می دهم را به صورت گروهی تمرین کرده و تا جلسه بعد برای اجرای نمایش حاضر شوند.